

All About Young Children

Information for Families on Children's Early Development

THÔNG TIN CHO CÁC GIA ĐÌNH VỀ SỰ PHÁT TRIỂN BAN ĐẦU CỦA TRẺ

48 Tháng Đến 60 Tháng

CÁC PHƯƠNG PHÁP HỌC TẬP

Những kỹ năng nào giúp trẻ học tập?

Giới thiệu các Phương pháp Học tập

Trẻ nhỏ phát triển nhiều kỹ năng giúp chúng học tập và giải quyết vấn đề. Những kỹ năng này bao gồm khả năng chú ý, ngay cả khi có những điều gây sao nhãng, để quan sát và đặt câu hỏi, để thu thập thông tin và thăm dò các cách khác nhau để giải quyết vấn đề. Những kỹ năng này được gọi là các phương pháp học tập.

Trẻ nhỏ học sử dụng các khái niệm toán học như số, hình khối và kích thước khi giải quyết các vấn đề. – Chúng sử dụng tất cả các giác quan của mình để thu thập thông tin, nhận thấy sự khác biệt và tương đồng, và thường có sự so sánh. Chúng cẩn thận quan sát con người và đồ vật và hình thành những giả thiết và đưa ra những dự báo dựa trên sự quan sát của mình. Trẻ cũng làm những thí nghiệm đơn giản và đánh giá kết quả các thí nghiệm của mình.

Trẻ nhỏ vốn tò mò. Người lớn có thể khuyến khích sự tò mò và sáng kiến của trẻ bằng cách hỏi trẻ những câu hỏi mở, đáp lại những câu hỏi của trẻ, và cung cấp những loại vật liệu khác nhau để trẻ khám phá. Sự hỗ trợ như vậy giúp củng cố sự tự tin đang ngày càng tăng lên của trẻ trong khi học tập và ham muốn được cố gắng giải quyết các vấn đề khó.

Giới thiệu

Các kỹ năng nào mà trẻ mẫu giáo sử dụng để giải quyết vấn đề?

- Một kỹ năng mà trẻ mẫu giáo sử dụng để giải quyết các vấn đề hàng ngày là lý luận toán học.
- Các khái niệm toán học như số, việc đếm số, hình dạng và kích thước đều giúp trẻ giải quyết các vấn đề. Các trẻ sử dụng những kỹ năng này để chọn cái đĩa có kích thước nào mà chúng sẽ cần để đựng món bánh bắp nhân thịt, nghĩ ra bao nhiêu chiếc xe hơi chúng cần để mỗi bạn của chúng có một chiếc xe hơi và để tìm kiếm chiếc mền lớn cỡ nào để đủ đắp cho hai em bé.
- Một trẻ mẫu giáo nhỏ có thể bắt đầu bằng cách thử một ý tưởng không hiệu quả. Một trẻ mẫu giáo lớn hơn có thể thử nhiều phương cách, cuối cùng tìm ra một phương cách hiệu quả. Cho dù các ý tưởng của chúng có hiệu quả lúc đầu, nhưng vẫn không hề gì nếu khi chúng thực hành các ý tưởng này, thử nghiệm và thay đổi tiến trình hành động khi cần thiết. Các phương cách này thật hữu ích trong việc giải quyết vấn đề hàng ngày, cũng như trong việc phát triển các kỹ năng toán học khác.
- Các trẻ cũng sử dụng các kỹ năng quan sát và nghiên cứu để giải quyết các vấn đề.
- Các trẻ sử dụng tất cả các giác quan để thu thập thông tin và xây dựng ý nghĩa và kiến thức.
- Chúng là những người quan sát hiểu kỳ một cách tự nhiên và lưu ý những sự vật nhỏ mà nhiều người lớn bỏ qua, như lỗ kiến bò ra từ khe nứt trên vỉa hè.
- Các trẻ cũng có thể sử dụng các dụng cụ được cung cấp cho chúng để đo lường hoặc quan sát, với sự hướng dẫn của người lớn. Ví dụ: khi quan sát một chiếc lá cây, chúng có thể sử dụng một chiếc kính lúp để thấy “các gân lá” rõ ràng hơn hoặc sử dụng một cây thước (hay khối vuông ghi số) để đo chiều dài. Qua quan sát, các trẻ bắt đầu nhận biết và mô tả những nét giống và khác nhau giữa đồ vật này với đồ vật kia.
- Các trẻ sử dụng kỹ năng phát triển của mình vào việc quan sát kỹ lưỡng để so sánh và đối chiếu các đồ vật và sự kiện rồi phân loại chúng dựa vào các thuộc tính khác nhau. Ví dụ: một trẻ có thể tách riêng những chiếc lá “nhọn” với tất cả chiếc lá tròn hoặc để riêng lá lớn với lá nhỏ.
- Các trẻ cũng có thể nghiên cứu các đồ vật và sự kiện bằng cách thử mọi thứ xem những gì xảy ra. Ví dụ: chúng có thể nghiên cứu xem những gì xảy ra khi cho chiếc xe hơi đồ chơi chạy trên những đoạn đường dốc có bề mặt gồ ghề hay phẳng phiu, kiểm tra những gì xảy ra khi để cây cối ở nơi có hoặc không có ánh sáng, hay trải nghiệm các ý tưởng của mình về cách sử dụng ống dẫn để làm mực nước dâng cao hay hạ thấp trong hồ nước đồ chơi.
- Chúng học cách tiên đoán các thay đổi ở các vật liệu hoặc đồ vật dựa vào kiến thức và sự hiểu biết của mình, và thử nghiệm các tiên đoán của mình bằng cách quan sát hay thí nghiệm đơn giản.
- Các trẻ sử dụng những kỹ năng quan sát và tìm hiểu của mình để đặt câu hỏi, quan sát và mô tả các quan sát, sử dụng các công cụ khoa học, so sánh và đối chiếu, dự đoán, và rút ra kết luận.

Hàng ngày, các trẻ vẫn sử dụng suy nghĩ toán học để giải quyết các vấn đề. Ví dụ:

- Một trẻ, sau khi dọn bàn ăn, có thể nhận ra không đủ ghế cho mọi người và mang thêm một chiếc ghế đầu lại.
- Một trẻ có thể sử dụng một đồ vật này để đo lường một đồ vật khác. Ví dụ: trẻ có thể xếp các quyển sách nối đuôi nhau để đo xem chiếc giường của trẻ dài bao nhiêu.
- Một trẻ có thể đoán có bao nhiêu quả nho trong một chùm nho và sau đó đề nghị rằng quý vị và trẻ cùng đếm xem có đúng như vậy không.
- Một trẻ có thể xây dựng một con đường bằng các khối dài và, khi không kiếm được các khối dài nữa, trẻ có thể sử dụng hai khối nhỏ để “trám vào” chỗ khối dài hơn.
- Một trẻ, khi cắt giấy làm tiền cho các bạn của mình để chơi trò “cửa hàng bách hóa”, có thể tuyên bố, mình cần cắt thêm hai đô nữa cho Ziya và Dylan.

- Một trẻ có thể phân loại các con thú của mình thành hai nhóm, thú lớn và thú nhỏ, và sau đó dành lá lớn cho thú lớn và lá nhỏ cho thú nhỏ ăn.

Các trẻ tỏ ra hiếu kỳ và có khả năng đặt câu hỏi tăng dần về các đồ vật và sự kiện trong môi trường của mình.

- Một trẻ, khi chơi trò chơi xe hơi, có thể sử dụng một tấm bìa cứng làm đoạn đường dốc và các xe hơi đồ chơi khác nhau đổ dốc đoạn đường này. Trẻ có thể kiểm tra xem xe nào chạy xa nhất khi đổ dốc đoạn đường này.
- Một trẻ, khi đào đất bùn, có thể trông thấy một con trùn và tự hỏi, “Không biết nó có sống trong đất không? Mình thấy một con nữa nè. Đó là nhà của nó phải không?”
- Một trẻ, khi ở ngoài trời, có thể ngược nhìn lên trời và hỏi cha/mẹ, “Làm sao con có thể thấy được mặt trăng vào ban ngày?”
- Một trẻ, khi phân loại các viên đá khác nhau, có thể lấy một trong số các viên đá và đem đi rửa bằng xà bông và nước. Sau đó trẻ có thể dùng kính lúp để quan sát viên đá gần hơn.

Các trẻ quan sát những đồ vật và sự kiện trong môi trường và mô tả chúng bằng nhiều chi tiết hơn.

- Một trẻ có thể quan sát một củ khoai lang mọc trong một chiếc hũ và nhận dạng được các chồi và rễ, và cũng có thể truyền đạt rằng, “Có các cọng rễ trắng mọc xuống phía dưới và những chiếc lá nhỏ”. Trẻ có thể chụp hình củ khoai tây, với sự trợ giúp của giáo viên, để làm tài liệu cho sự tăng trưởng của khoai tây.
- Một trẻ, sau khi đi mưa về, có thể mô tả các hạt mưa giống như cái gì và cách trẻ cảm nhận, âm thanh, mùi, và vị.
- Một trẻ bị suy giảm thị giác có thể thao tác vỏ sò ốc trên sa bàn và mô tả những gì trẻ sờ vào: “Nó mập mạp và tròn”, hay “Nó trơn tru và bằng phẳng”.
- Một trẻ, khi quan sát một con ốc sên thật gần, có thể mô tả: “Nó cứng như đá. Thân nó có vẻ rất mềm. Nó di chuyển rất, rất chậm. Nó có hai vật dài nhọn (ăng ten) chia ra”.
- Trẻ có thể quan sát một con sâu bướm (hay hình ảnh của một con sâu bướm) thật gần và vẽ hình con vật này trong nhật ký của mình. Sau đó trẻ có thể truyền đạt rằng, “Nó có các sọc-vàng, trắng và đen-như một mẫu hoa văn vậy”.

Các trẻ có thể xác định và sử dụng nhiều loại công cụ quan sát và đo lường lớn hơn, chẳng hạn như thước dây và cân.

- Một trẻ có thể yêu cầu một kính lúp để quan sát một con trùn gần hơn và truyền đạt rằng, “Con cần kính lúp để xem gần hơn”.
- Một trẻ, bị lỗi cuộn vì sự tăng trưởng của các hạt đậu xanh của mình, có thể dùng thước cây và nói với cha/mẹ của mình, “Con muốn xem nó lớn cỡ nào”.
- Một trẻ, khi chuẩn bị bột nhào làm bánh, có thể sử dụng một chén lường để đổ một chén bột mì.
- Một trẻ, khi xây dựng, có thể xếp các hình khối cao bằng chiều cao của mình rồi đếm số hình khối để đo chiều cao của mình.

Các trẻ so sánh những đồ vật và sự kiện và bắt đầu mô tả những điểm giống và khác nhau với nhiều chi tiết hơn.

- Một trẻ có thể quan sát thấy cây cối được tưới nước thì “lớn hơn, và lá cây thì xanh, còn cây không được tưới nước có lá vàng và có vẻ như tàn úa”.

Những kỹ năng nào giúp trẻ học tập?
CÁC PHƯƠNG PHÁP HỌC TẬP

- Một trẻ có thể khám phá các loại bí bằng cách nhìn, sờ và mô tả các điểm giống và khác nhau của chúng: “Những quả này thì tròn, còn quả này thì dài. Quả bí này màu vàng và xanh và rất trơn láng, còn quả kia thì sần sùi”.
- Một trẻ có thể so sánh các đồ vật có thể đổ dốc (ví dụ: quả bóng, viên bi, đồ chơi có bánh xe, lon) với các đồ vật không lăn được (cái xèng, hình khối, quyển sách). Ví dụ: trẻ có thể nói đến các đồ vật có thể lăn tròn và truyền đạt rằng, “Những thứ này hình tròn và có bánh xe”.
- Một trẻ có thể so sánh một con bướm với một con đom đóm hạ thảo (trong khi quan sát hình ảnh và sự vật thực tế); ví dụ: trẻ có thể truyền đạt rằng con bướm có thể bay còn con sâu bướm không bay được và bướm có hình dạng và màu sắc khác.
- Một trẻ có thể quan sát và mô tả bầu trời như thế nào vào ngày có sương mù và nó khác với ngày trời nắng như thế nào.
- Một trẻ, khi làm vườn, có thể sử dụng một cái xèng thực sự và mô tả nó giống hay khác với cái xèng đồ chơi trong hộp cát.

Trẻ có thể cho thấy khả năng dự báo và kiểm tra dự báo gia tăng

- Một trẻ, sau khi trồng hạt hướng dương, có thể truyền đạt rằng, “Hạt sẽ mọc lên, rồi sẽ có cây hoa hướng dương”. Sau đó, trẻ có thể quan sát cây hàng ngày để thấy sự thay đổi.
- Một trẻ, khi trả lời câu hỏi, “Con thử nghĩ xem điều gì sẽ xảy ra nếu thêm nước vào bột mì?”, có thể tiên đoán, “Bột mì sẽ dẻo dính và trông không còn giống bột mì nữa. Nước và bột mì sẽ trộn lẫn vào nhau”.
- Một trẻ có thể cắt một củ khoai tây, quan sát bên trong nó như thế nào, và nhận xét, “Con cứ tưởng không có hạt nào trong khoai tây, ai dè lại thấy mấy hạt li ti trong đó”.
- Một trẻ có thể đem một vật đến bồn tắm và đoán chừng là nó chìm hay nổi. Sau đó, trẻ có thể đặt đồ vật đó vào trong nước và quan sát chuyện gì xảy ra. Sau đó, trẻ có thể nhận xét với cha/mẹ của mình rằng, “Đó, con biết ngay mà! Nó đang nổi đó”.

Các trẻ đã tăng khả năng sử dụng các quan sát để rút ra kết luận.

- Một trẻ có thể quan sát nhiều rau quả khác nhau và truyền đạt rằng trái cây có hạt và rau củ thì không có.
- Một trẻ, sau khi quan sát các xe đồ chơi đổ dốc, có thể kết luận rằng xe sẽ chạy nhanh nhất khi dốc đứng.
- Một trẻ có thể quan sát hình ảnh của một con vật quen thuộc. Sau đó trẻ có thể thông báo về đôi cánh và truyền đạt rằng, “Đó là con chim. Con biết mà, vì nó có cánh”.
- Một trẻ có thể quan sát hình một trẻ mặc áo vét tông, quần khăn đeo cổ, đeo găng tay và đội nón và truyền đạt rằng chắc hẳn là ngoài trời rất lạnh.

Các gợi ý cho gia đình giúp trẻ thực hành suy tư toán học, có óc quan sát, và tham gia tìm hiểu:

- Cung cấp các vật liệu có tính chất rộng mở cho trẻ chơi đùa, bao gồm các hình khối, xe hơi, vỏ sò, đá, thú đồ chơi, hộp giấy cứng lớn và nhỏ.

Những tài liệu gợi mở đem lại cho trẻ cơ hội tạo ra trò chơi riêng, vận dụng trí tưởng tượng của chúng, và trở thành những người tự giác học tập?

- Cho trẻ tham gia các công việc nhà như nấu ăn, dọn bàn ăn, sắp xếp quần áo giặt ủi, và làm vườn. Bảo trẻ giải quyết vấn đề, ví dụ:

Trẻ thích giải quyết những vấn đề “thực sự”. Nó thử thách kỹ năng tư duy của trẻ và đem lại cho chúng cơ hội cảm thấy mình là một thành viên có đóng góp của gia đình.

- “Tối nay chúng ta sẽ có khách, bà, em bé và cậu Stu nè. Vậy chúng ta cần bao nhiêu đĩa, nĩa, ly và khăn ăn trên bàn ăn để có mỗi chỗ cho mỗi người chúng ta nè?”
- “Con có thể giúp mẹ để tất cả quần áo màu sáng vào trong giỏ này, còn quần áo màu tối vào giỏ này được không nào?”
- “Chúng ta cần hai quả táo, bốn quả kiwi và một quả cam để làm món rau trộn trái cây. Vậy chúng ta có tất cả bao nhiêu quả nè?”
- “Chúng ta có 8 cây cà chua, và sẽ trồng thành hai hàng. Chúng ta có thể trồng như thế nào để mỗi hàng đều có số cây bằng nhau?”
- Gợi ý các công việc đo lường đơn giản cho bé, ví dụ: “Nếu chúng ta xếp các viên đá nhỏ này theo hàng dọc, vậy chúng ta cần bao nhiêu viên để xếp cho đủ chiều dài via hè nè?”
- Cung cấp các công cụ đo lường đơn giản như thước cây, cân nhỏ và chén lường cho trẻ và cùng làm việc để trẻ học cách sử dụng.
 - “Chúng ta cần 2 chén bột mì. Đây là cái chén lường, con hãy giúp mẹ lấy đầy 2 chén bột rồi đổ vào cái tô này nhé?”
 - “Cậu Stu rất cao. Chúng ta phải dùng cái thước dây này để đo xem cậu cao bao nhiêu nhé?”
 - “Con xem thử xem thứ nào nặng hơn, cục đá này hay 5 cái lá này? Nào ta hãy đặt chúng lên cân xem”.
- Khi đi mua sắm hàng tạp hóa, quý vị hãy nhờ con giúp.
 - “Con sẽ lấy 6 quả chuối phải không?”
 - “Con xem bao nhiêu củ khoai tây thì đựng vừa cái túi này? Chúng ta có đếm không?”
 - “Chúng ta sắp mua lê để tráng miệng tối nay, và con có thể được một trái để ăn trên đường về nhà. Vậy chúng ta sẽ cần bao nhiêu trái lê để mọi người trong gia đình có thể đều được dùng một trái tối nay, và con cũng có thể được thêm một trái ngay bây giờ nữa?”
- Khi quý vị đang ở bên ngoài hoặc ở công viên, hãy dừng lại để nhìn kỹ những gì ở xung quanh mình. Quan sát xem con quý vị quan tâm đến những gì và đặt các câu hỏi để khuyến khích việc quan sát và lý luận.
 - “Ồ, con kiếm được một chiếc lá rơi đấy, còn một chiếc lá giống như vậy ở đâu nhi? Có chiếc lá nào khác chiếc lá này không con?”
 - “Có thấy đám trùn không con? Hôm qua mình đâu có thấy chúng. Con thử nghĩ tại sao hôm nay chúng ở đâu ra nào?”
 - “Con nghĩ xem con ốc sên đó ở đâu ra nào?”
 - “Con đang ngắt các cánh hoa. Vậy có bao nhiêu cánh hoa?”

allaboutyoungchildren.org/vietnamese/